

22. 12. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny v právní úpravě evidence skutečných majitelů

Evidence skutečných majitelů byla do českého právního řádu zavedena s účinností od 1. 1. 2018. Následně byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU (dále jen „V. AML směrnice“). Členským státům EU vznikla povinnost transponovat do svých právních řádů V. AML směrnici nejpozději do 10. 1. 2020.

Začátkem roku 2021 by měl v České republice nabýt účinnosti nový zákon o evidenci skutečných majitelů (dále také jen: „Zákon“) a také novely souvisejících právních předpisů. Návrh Zákona je aktuálně v závěrečném kole schvalování Poslaneckou sněmovnou ČR.

Uvedeným Zákonem dojde k transpozici V. AML směrnice, přičemž mezi nejzásadnější změny, které směrnice přinesla, patří především povinnost členského státu EU zajistit veřejnou přístupnost údajů a dále povinnost zavést sankce za porušení povinnosti zápisu. Podle stávající právní úpravy nehrozí subjektům, které povinnost zápisu poruší, žádné sankce.

Návrh Zákon vymezuje oproti předchozí právní úpravě přesněji pojem skutečného majitele. Tím je každá fyzická osoba, která je koncovým příjemcem nebo osobou s koncovým vlivem.

Za koncového příjemce se považuje každá osoba, která může přímo nebo nepřímo získat více než 25 % podíl na zisku, vlastních zdrojích či majetkovém prospěchu právnické osoby nebo více než 25 % podíl na její likvidaci, pokud tento prospěch nepředá dál.

Osobou s koncovým vlivem je podle návrhu Zákona každá fyzická osoba, která je ovládající osobou dle platných právních předpisů, tedy konkrétně dle ustanovení § 74 a § 75 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech. Jedná se zpravidla o osobu s minimálně 40 % podílem na hlasovacích právech, ledaže stejným nebo vyšším podílem nakládá jiná osoba nebo jiné osoby jednající ve shodě. Za osobu s koncovým vlivem může být považována ale i osoba, která má menší než 40 % podíl na hlasovacích právech, nicméně její přímý nebo nepřímý podíl na hlasovacích právech významně převyšuje podíly ostatních osob, zejména je-li větší než 25 %. V tomto druhém případě je ovšem třeba vzít v úvahu veškeré zmíněné okolnosti.

Stejně jako dle stávající právní úpravy bude i nadále platit, že pokud se ani při vynaložení veškerého úsilí nepodaří skutečného majitele dohledat nebo pokud osoba s koncovým vlivem v korporaci nemá skutečného majitele (např. stát, územní samosprávný celek, společenství vlastníků jednotek apod.), potom se za skutečného majitele považuje osoba ve vrcholném vedení korporace.

Evidence skutečných majitelů je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je Ministerstvo spravedlnosti ČR. Evidenci skutečných majitelů vede soud, který je příslušný k řízení o zápisu. Tím je příslušný krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud právnické osoby. Zápisy jsou vedle soudů oprávněni provádět rovněž notáři.

Návrh Zákona nově zavádí tzv. automatický průpis skutečného majitele z obchodního rejstříku či jiné

evidence (např. evidence svěřenských fondů). Do evidence skutečných majitelů tak nemusí být zapisovány fyzické osoby, které jsou společníkem společnosti s ručením omezeným s podílem větším než 25 % nebo skutečný majitel právnické osoby, která je společníkem společnosti s ručením omezeným s právem na podíl větším než 25 % a dále jediný akcionář akciové společnosti nebo skutečný majitel právnické osoby, která je jediným akcionářem akciové společnosti. Tím ovšem není dotčena možnost evidující osoby požádat o zápis odlišných údajů, pokud by automaticky zapisované údaje neodpovídaly skutečnosti.

K průpisu však nedojde u osob, které budou v obchodním či jiném veřejném rejstříku zapsány před účinností nového Zákona, ale pouze u osob zapsaných v budoucnu, poté kdy Zákon nabude účinnosti, a navíc za předpokladu, že zapisující osoba navrhne soudu nebo požádá notáře, aby byl její skutečný majitel napříště automaticky propsán.

V případě, že orgán veřejné moci při výkonu své působnosti zjistí nesrovnalosti zápisu v evidenci skutečných majitelů, oznámí tuto skutečnost soudu, který je příslušný k zápisu. Podnět k zahájení řízení o nesrovnalosti může podat též povinná osoba podle zákona č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Povinnými osobami jsou např. banky, finanční instituce, auditoři, daňoví poradci, advokáti atd. Řízení může být zahájeno i z úřední moci soudu, pokud je soudem zjištěna nesrovnalost mezi zapsaným stavem a skutečností. Soud následně vyzve evidující osobu k odstranění nesrovnalosti nebo k jejímu vyvrácení. K tomu jí určí přiměřenou lhůtu. Pokud evidující osoba nezjedná nápravu, rozhodne soud o nesrovnalosti. Po právní moci rozhodnutí o nesrovnalosti nebo po marném uplynutí lhůty k nápravě nesrovnalosti v případě, že údaje o skutečném majiteli nebyly do evidence zapsány vůbec, lze povinnému subjektu uložit sankci (k tomu viz níže).

Návrh Zákona zavádí nově možnost získat částečný výpis údajů z evidence skutečných majitelů. Mezi veřejné údaje patří například jméno, příjmení a bydliště skutečného majitele, údaj o povaze postavení skutečného majitele, den, od kterého je či byla fyzická osoba skutečným majitelem apod. Stejně tak bude komukoli umožněno získat potvrzení o tom, že v evidenci skutečných majitelů není o skutečném majiteli právnické osoby nebo právního uspořádání veden žádný údaj.

Podstatnou změnou oproti stávající právní úpravě je zavedení sankcí za porušení povinnosti zapsat skutečného majitele.

Podle návrhu Zákona, pokud skutečný majitel obchodní korporace není zapsán v evidenci skutečných majitelů, nesmí tato obchodní korporace vyplatit podíl na prospěchu jemu, ani právnické osobě nebo právnímu uspořádání, jejichž je rovněž skutečným majitelem. Obdobně platí i v případě, že obchodní korporace nemá v evidenci skutečných majitelů zapsaného žádného skutečného majitele. Pokud podíl na zisku nebyl v souladu s uvedeným zákazem vyplacen do konce účetního období, ve kterém bylo rozhodnuto o jeho výplatě, právo na podíl na zisku nebo jiných vlastních zdrojích, zaniká.

Obdobně platí, že pokud skutečný majitel není zapsán v evidenci skutečných majitelů, nesmí hlasovat na valné hromadě obchodní korporace. Hlasovat nesmí ani právnická osoba nebo ten kdo jedná na účet právního subjektu, jejichž skutečný majitel není zapsán v evidenci. Hlasovací práva při rozhodování valné hromady nesmí vykonávat ani právnická osoba nebo ten, kdo jedná na účet právního uspořádání, které nemá v evidenci skutečných majitelů zapsaného žádného skutečného majitele.

Návrh Zákona rovněž zavádí sankce za přestupky, a to až do výše 500.000 Kč. Přestupku se dopustí evidující osoba, pokud nezajistí zápis žádného údaje do evidence skutečných majitelů nebo nezajistí zápis nových údajů, pokud soud vymazal nesprávné údaje bez náhrady. V obou případech lze pokutu uložit až na základě soudem zjištěných nesrovnalostí a poté, kdy evidující osobě marně uplyne lhůta

stanovená soudem k odstranění nedostatků.

Přestupku se dále dopustí skutečný majitel, koncový příjemce, osoba s koncovým vlivem a osoba, jejímž prostřednictvím může koncový příjemce získávat prospěch nebo osoba s koncovým vlivem uplatňovat svůj vliv, pokud neposkytne potřebnou součinnost evidující osobě. Podmínkou opět je, aby toto porušení povinnosti potvrdil soud.

JUDr. Monika Vášková,
advokát

▣ ▣ ▣ **HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI**

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

[HOLEC, ZUSKA & Partneři](#)

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepce@holec-advokati.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnícké osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)